

Interne dokumenter og eksperter advarer om alvorlige konsekvenser ved nyt EU-forslag, der vil betyde, at alle dine private beskeder kan blive overvåget. Formålet er at give politiet bedre redskaber til at opklare sager om misbrug af børn.

Det er et af de mest omfattende forslag om masseovervågning, vi har set. Eksperter på stribe advarer om vidtrækkende konsekvenser for os alle. Men snart kan det blive virkelighed.

Med en entourage af embedsmænd trådte justitsminister Peter Hummelgaard for nylig ind til et møde i Europaudvalget i Folketinget.

De næste 71 minutter stod han skoleret over for en samlet opposition, der kunne citere utallige kritikere.

Justitsministeren fremlagde nemlig, at regeringen har valgt at støtte et meget opsigtsvækkende og kontroversielt forslag fra EU-Kommissionen.

Forslaget vil gøre det muligt at påbyde alle digitale tjenester at overvåge kommunikation på deres platform for børneporno og seksuelt misbrug af børn.

Det gælder både chatbeskeder, e-mail, billeder og al anden form for kommunikation på tjenester som Snapchat, Messenger, WhatsApp og ikke mindst krypterede tjenester som Signal, Proton og Telegram.

Det skal hjælpe politiet med at opklare sager om misbrug af børn i EU.

Et uital af professorer, organisationer og ikke mindst lækkede, interne EU-dokumenter advarer ellers mod alvorlige konsekvenser.

Deres bekymringer kan koges ned til dette:

1. Det vil svække sikkerheden omkring fortrolig, digital kommunikation og åbne en bagdør for hackere.
2. Det vil ikke have nogen effekt, fordi teknologien for scanning af børneporno ikke er udviklet nok, samt at kriminelle vil finde andre veje til deling af ulovligt materiale.
3. Forslaget om masseovervågning er ulovligt, fordi det strider med EU-borgernes grundlæggende rettigheder.

I Danmark er alle partier uden for regeringen imod forslaget, og en række erhvervsorganisationer har i et brev til justitsministeren advaret om at indføre det.

Overvåges for misbrug af børn

Forslaget kommer på baggrund af en frivillig ordning, hvor en række sociale medier som Facebook og TikTok allerede har indført kontrol for børneporno.

Men antallet af indberetninger er stigende, og EU-Kommissionen mener derfor, at der er brug for et krav om yderligere overvågning, fordi især krypterede beskedtjenester ikke på nuværende tidspunkt scanner beskeder.

Disse tjenester som tæller WhatsApp, Signal og Proton kan blive pålagt at overvåge alle brugeres private kommunikation, uden krav om forudgående individuel mistanke, ved hjælp af algoritmer som stilles til rådighed af EU.

Det vil betyde, at dine beskeder, billeder, e-mail og alle andre aktiviteter, som du sender til andre, vil blive overvåget for materiale med misbrug af børn, heriblandt børneporno, men også grooming.

Den danske regering støtter forslaget, fordi

Snart kan alle dine private beskeder blive overvåget

Af Kasper Fast kasf@berlingske.dk

det i stadig højere grad er på nettet, at børn bliver udsat for seksuelle overgreb, siger justitsminister Peter Hummelgaard (S).

I 2022 var der mere end 1,5 millioner indberetninger af seksuelt misbrug af børn på nettet i EU ifølge den amerikanske organisation National Center for Missing and Exploited Children.

Men en lang række forskere advarer mod, at forslaget kan svække sikkerheden for brugerne markant. På nuværende tidspunkt har 465 internationale forskere i kryptering og it-sikkerhed i et åbent brev »kraftigt advaret« imod at indføre kontrollen.

Interne dokumenter afslører problem

Samlet set har flere hundrede eksperter, en lang række organisationer og flere EU-institutioner rettet massiv kritik mod forslaget i åbne breve og officielle vurderinger.

Det mest alvorlige kritikpunkt er, at den foreslåede masseovervågning er i strid med EU-lovgivningen, nærmere bestemt EUs charter om grundlæggende rettigheder.

Det er meget opsigtsvækkende, at en række af EUs egne organer er kommet med massiv kritik af forslaget, og netop peget på, at forslaget har alvorlig risiko for at være ulovligt.

Lækkede og interne dokumenter fra blandt

andet mediet Statewatch viser, at disse EU-organer vurderer forslaget til at være ulovligt:

1. Rådets juridiske tjeneste, der er ministerrådets egen rådgivning om juridiske problemstillinger.
2. Parlamentets forskningstjeneste, der kan undersøge konkrete problemstillinger for EU-Parlamentet.
3. Det Europæiske Databeskyttelsesråd og Tilsynsførende for Databeskyttelse, der sikrer borgernes ret til privatliv i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Deres kritik handler grundlæggende om, at massiv overvågning af alle borgeres private kommunikation - uanset mistanke - er et alvorligt indgreb i borgernes privatliv.

Der rejses også tvivl om, hvorvidt kontrol af kommunikation overhovedet er effektivt, fordi teknologien stadig har store mangler.

Derimod har EU-Kommissionen selv vurderet, at forslaget er lovligt.

Professor Søren Sandfeld Jakobsen fra CBS er en af landets førende jurister inden for it- og dataret. Han finder det meget opsigtsvækkende, at flere organer i EU retter så massiv kritik mod forslaget.

»Det her forslag vil medføre meget omfattende overvågning af brugerne. Det ser kritisk ud, og jeg finder det ligesom Rådets

FAKTA

Sådan vil forslaget virke

Allerede i dag scanner en række digitale tjenester, heriblandt Google og Facebook, frivilligt kommunikation på deres platforme for børneporno.

Det nye EU-forslag vil gøre det muligt at påbyde alle digitale tjenester at overvåge digital kommunikation på deres platforme for børneporno. Det tæller blandt andet e-mail, tekstbeskeder, billeder og videoer. Tjenester som Signal, Telegram og WhatsApp App, der benytter sig af såkaldt end-to-end kryptering, vil også kunne blive påbudt om at overvåge deres brugeres kommunikation. Det er særligt problematisk, fordi krypteringen i dag sikrer, at kun afsenderen og modtageren kan læse en besked.

Derfor frygter en række eksperter og EU-organer, at det vil give borgernes ret til privatliv og fortrolighed en alvorlig smule.

Justitsministeren: »For mig er det ikke et spørgsmål om overvågning«

Af Kasper Fast kasf@berlingske.dk

Hvis det står til justitsminister Peter Hummelgaard (S) skal alle dine private beskeder snart overvåges for børneporno på trods af massive protester fra eksperter og EUs interne organer.

På trods af den brede kritik af forslaget, om at alle digitale tjenester kan blive pålagt at kontrollere dine private beskeder for børneporno, heriblandt chatbeskeder, e-mail og billeder på for eksempel Snapchat, Messenger og Signal, fastholder justitsminister Peter Hummelgaard (S) i et interview med Berlingske, at regeringen støtter forslaget.

Den danske regering støtter forslaget, fordi det i stadig højere grad er på nettet, at børn bliver udsat for seksuelle overgreb, siger justitsminister Peter Hummelgaard (S).

»Derfor er der god grund til at sætte alle kræfter ind for at komme illegale afkroge af den digitale verden til livs. Tjenesteudbydere skal tage ansvar for, at deres platforme ikke bliver brugt til seksuelt misbrug af børn,« siger han.

Flere hundrede eksperter, organisationer og EU-institutioner har rettet massiv kritik af forslaget i åbne breve og officielle vurderinger. Det mest alvorlige kritikpunkt er, at den foreslåede masseovervågning er i strid med EU-lovgivningen, nærmere bestemt EUs charter om grundlæggende rettigheder, som flere interne EU-organer har peget på.

Da forslaget for nylig blev drøftet på et møde i Europaudvalget, blev det skrevet ind, at der skulle lægges »afgørende vægt« på, at forordningen er i overensstemmelse med EUs charter for grundlæggende rettigheder, og det understreger Peter Hummelgaard.

»Samlet set er der med det nuværende kompromisforslag skabt en fornuftig og afbalanceret ramme, som gør det muligt at holde udbydere ansvarlige for, at deres tjenester ikke bliver brugt

til seksuelt misbrug af børn, og på samme tid uden at gå på kompromis med grundlæggende rettigheder, som retten til privatliv,« siger Hummelgaard.

»Landene skal finde hinaden«
Hvis forslaget i regeringens øjne allerede lever op til EU-charteret, så ændrer I vel ikke noget ved at lægge afgørende vægt på det?

»Jo. Sådan kan du ikke stille det op. Det er ikke sådan, forhandlingerne kører. Det fungerer jo ikke på den måde, at forslaget bare bliver sendt til afstemning. Landene skal finde hinanden i en generel indstilling.«

Det er blandt andet Det Europæiske Råds juridiske tjeneste, som mener, at der er alvorlig risiko for, at forslaget er i strid med EU-retten.

Kan du afvise, at I kan bakke et forslag op, hvis Rådets juridiske tjeneste stadig finder det i strid med charteret?

»Det må til syvende og sidst bero på en retlig vurdering. Det er jo Justitsministeriet selv, der foretager den retlige vurdering. Rådets juridiske tjeneste har en vurdering af det oprindelige udkast. Kommissionens juridiske tjeneste har en anden. Nu er der forhandlinger i gang. Vi tager det alvorligt, når bliver rejst bekymringer.«

Overvåger ikke kun mistænkte

Flere hundrede eksperter i kryptering og it-sikkerhed har i et åbent brev »kraftigt advaret« imod at indføre forslaget, fordi det reelt vil odelægge muligheden for fortrolig digital kommunikation på krypterede platforme.

Er det ikke en grundlæggende præmis for demokratiet, at man har mulighed for at kommunikere, uden at der er nogen, der kigger med?

»Jeg ved ikke, om det er en forudsætning for demokrati lige den del. Det hele skal altid foregå i afbalancerede hensyn. Når vi samtidig ser, hvad krypterede tjenester også bliver brugt til, så bliver vi nødt til at forholde os til det element,« siger han og kalder forslaget »fremtids-sikret«.

Der vil med forslaget blive indført samme overvågning af personer, der er mistænkt for deling af børneporno, og folk, der ikke er.

Er det ikke et opgør med hele retsstaten, at man skal overvåge folk, der er uden for mistanke?

»Jamen for mig at se er det ikke et spørgsmål om overvågning. For mig at se er det et spørgsmål om, at en tjenesteudbyder har en fornuftig screening af, hvad der foregår på en digital platform,« siger justitsministeren.

Tjenesteudbydere skal tage ansvar for, at deres platforme ikke bliver brugt til seksuelt misbrug af børn, mener justitsminister Peter Hummelgaard. Arkivfoto: Thomas Løkfælt

ILLUSTRATION: JESPER BINK RASMUSSEN/WUNDERLIN

juridiske tjeneste så problematisk, at man ikke bør indføre det uden nærmere afklaring,« siger Søren Sandfeld Jakobsen.

»Ekstremt vidtgående og bekymrende«

En af de forskere i kryptering, der har skrevet under på det åbne brev, der advarer mod at indføre forslaget, er Ivan Bjerre Damgård, der er professor i datalogi ved Aarhus Universitet.

Han er en af verdens førende eksperter inden for kryptering og kalder forslaget »helt ude af proportioner«, fordi det i sidste ende vil være et farvel til tjenester med fortrolig, krypteret kommunikation.

»Du kan ikke indføre det her uden at gøre massiv skade på privatlivet for brugerne,« siger han.

Hvis man vil bevare muligheden for krypteringen af kommunikation, vil det kræve, at man installerer såkaldt spyware som er kendt fra virusser på folks telefoner, så man kan overvåge data, før det bliver krypteret.

Det åbner en bagdør for, at hackere kan få dyb adgang til din telefon, forklarer professoren.

Også en række danske interesseorganisationer, heriblandt Dansk Industri, Dansk Erhverv og Amnesty, har skrevet et brev til justitsministeren, hvor de retter voldsom kritik mod regeringens støtte til forslaget.

»Vi opfatter den nye ordning som en markant udvidelse af overvågningen og som et voldsomt indgreb i meddelelseshemmeligheden,« skriver de.

En samlet opposition fra begge sider af den politiske midte er imod forslaget, og de ni it-ordførere uden for regeringen har skrevet et fælles opråb bragt i Altinget.

Her skriver de, at forslaget strider imod almindelige grundlæggende rettigheder til privatliv, og at regeringen risikerer at omdanne EU-landene til »retssikkerhedsmæssige bananstater«.

»Vi har altid bekæmpet meget alvorlige sager inden for retsstatens rammer. Begynder vi at pille ved de principper, så er der ingen, der kan vide sig sikre,« siger SFs it-ordfører, Lisbeth Bech-Nielsen, til Berlingske og kalder forslaget »ekstremt vidtgående og bekymrende«.

Det var meningen, at forslaget skulle være blevet drøftet ved det seneste møde for Rådet for retlige og indre anliggender i EU med henblik på vedtagelse. Men det har ikke været muligt at opnå et kompromis mellem landene, kunne justitsministeren fortælle til udvalget for nylig.

Det forventes, at forslaget vil blive drøftet med henblik på vedtagelse ved et møde 19. oktober i Rådet for retlige og indre anliggender i EU.